

Львівські Вісті, 1942, 16 січня,
с. 2

Новорічні побажання Губернатора
д-ра Ляша для Митрополита
графа Шенцицького

З нагоди українського Нового Року сьогодні
ні передполуднем з доручення Губернатора
д-ра Ляша Керівник Відділу д-р Бауер
в приявності Керівників Відділів пол.
Біланца і Райша, передав Митрополитові гре-
католицької Церкви, Архисп. графові Шенциць-
кому новорічні побажання.

ВІСВЯТОЧНЕ ПРИВІТАННЯ Холмського і Підляського архієпископа Іларіона

Вісвятий і волею Бис Риш Паша Іларіон. За цими рік великих подій і висловом перелому в історії нашого народу. Рік 1941 означатиме початок нової доби в житті нашого народу. З українського горизонту виникло маршево національної смерті. Під ударами німецької зброї вивалилась більшовицька тюрма народу. Історія — найсправедливіший суддя народу — відкрила свій присуд над більшовизмом і його діями. Німецький воїн став рішенням цього судді і виконавцем його присуду.

Мало в нашій величавій, але в многострадальній минулому так-таки роки, як минулий 1941-й. Скажіть переживав народу була не пията до найвищих меж. Безмір терпіння, болю і смутку з одного боку і безмежна радість з другого — ось зміст нашого життя в цьому пропалитому році. Лежали коли український народ переживав свою долю глибоше і інтенсивніше, як бач в минулому році. Теки вельветські переживання не мають безсільно. Вони завжди є джерелом нових сил і нового підйому. Тому новий рік є для нас роком надії.

Рік надії, але й праці. Куди не глянемо, встоїди чекає нас усіх труд, зусилля, змагання. Зокрема велике змагання стоїть перед українською інтелігенцією. Можна сміло сказати, що досі ще ніколи в історії не вложили на неї такої важкої відповідальності, як у сьогоднішню пору. Від її характеру, розуму і громадської зрілості залежить доля нації на десятиліття. Тут нема місця і потреби владності ці справи. Досить ствердити, що воно справді теж є і на порозі нового року заставити себе над тим глибоше подумати.

Нехай свідомість тої відповідальності не дає нам спокою. Нехай мучить нас, хай привертатиме нас переверсти іспит нашої совісті і відповідати собі, наскільки ми підготовані до такої ролі.

Українська інтелігенція, зокрема галицька, має за собою світлі сторічки праці для добра народу й успіхів — тієї праці. Відродження широким життя українського народу в Галичині й їх національне, моральне та господарське піднесення є одним з найбільш важких періодів нашої історії. Це взаємне свідомство великих творчих сил української інтелігенції.

Але нові завдання, які стоять перед нею, гігантсько великі в порівнянні з тими. Треба особливою витратою всіх сил, щоб звернутись до нового діла. Але заразом треба інтенсивної підготовки духової і моральної. Бо щоб це діло виконати, мусимо здобутися на героїство сірої шоломи праці. А до такого сірого героїства треба куди більше інтелектуальних і моральних сил, ніж до героїства чини. Піднести рівень духового життя інтелігенції, збагатити її новими моральними цінностями, щоб можна захоплюватись перспективами нової творчості й діяти з собою до творчого аусилля весь український загаль — а той грядущий рік буде справді роком великих надій.

Кость Палицький.

В УКРАЇНСЬКОМУ КРАЄВОМУ КОМПЕТИ

«Сила Богу в нас, а не в землі спокій, не мода — благовоління». Уважно за своїм життєвим і милій обов'язком любови милосердя примітати Вас з великим Святим Різдва Христового, коли на грешну землю зішлюла Бога Найвища Правда, Бог Любови, а з Ним небесний спокій та на моделі благовоління. Гарче благо Милосердного Господа, щоб Ви таки почули усі нами рівні молитви й пробами медувати всі його смертельні грихі, і випослав на змучену землю Своєю й на всіх нас Своїм творчим спокій, за ним довго вже тунити спратити людська душа Гарче благо Господа також і за те, щоб Ви послали повний мир і нашій мучимій Церкві, порушуваний ворогами видимими й невидимими, сьвідомо й несьвідомо. Особливо тепло та рівно я щоденно молюся, щоб Господь поща-

нає усе нашу роз'єднану інтелігенцію, щоб вона однодушно висловлювала всі наші українські потреби. Гарче благо, наскільки, Всещедрого Господа, щоб Ви милосердно збільшили всадіючу Ласку Своєю на Вас, і цим дав Вам — всім нам — спокійно й благоволинно працювати для нашого Народу в цьому літі.

Сердечно вітаю Вас також і з наступним Роком 1942-м Роком. Як Ваш постійний і ревний богомольць, я буду палко молити Милосердного Господа, перед Його Найсвятішим Престолом, щоб Ви у Новому Році пропоясали Вас силою Своєю великою й подав Вам міцного здоров'я, моральної праці та повного сповнення всіх Ваших побажань та прагнень. Богам і Церкві Його на славу, а Народові нашому на користь.

По всіх церквах моєї Єпархії дуть молитися отак до Всех Господи на Новорічному М «Пошли Своєю Духо Свят нас, щоб Ви переповніли на й серця і налляв в них пали бою до ближніх і старших, і побудили колотніть та єдиними устами та серцем вихваляли Тебе, Милосердний, а віддано служили своїм родом!»

Пошли нам спокою, зболю змученим, зглянься над и Батько над дітьми Своїми спокій нашій змореній душі, і наші зільним від суворо Твоїй».

Ваш гортний перед Богом молець цілує Вас лобзанням

† ІЛАРІОН.

Архієпископ Холмський і Підляський

1941-й рік в історії українського народу

Львів, 14 січня.

1941-ий рік поза нами. Ще один рік в історії українського народу. Треба признати — переломовий рік і шасликий.

Історичні умови після років 1917—1921 були для нас несприятливі. Дев'ять 20 років неволі — тут: у б. Польщі, в англійсько-французькому творі Версаю так: у царстві червоного Кремля, в СССР. Особливо несприятливими виявились умови для нас від вересня 1939 р., коли по розвалі б. Польщі і ми попали у більшовицький «рай».

Перша половина 1941-го року, сказати б, була ще дуже прикра. На наших землях діялося те, що діялося довгих 22 роки на землях поза Збручем. Вирвали кожний з нас намагався якось вивинитися з призначення, але призначення було незмінне і жорстоке: верства за верствою — нас винищували безмилосердно жидо-більшовицький Кремль — то вразили, то заслали нам у віддалені місця СССР, то тюрмою, то муками і розстрілом катили з НКВД. Ніхто з нас не мав втекти перед своєю долею. Тільки діялося це поступово: вперед з одним, опісля з другим!

Але хто залишився пасивною живим, маючи, як перше і чі, що нещасно агнували, надією, яка дала нам давала весь зміст тодішнього життя. З запертим духом склали кожний з нас хід воєнних подій в Європі. Кожний з нас числяв дні-

коди — на його думку — прийде до зудару Німеччини з СССР. До останньої хвилини не можна було знати, коли це станеться. Але що воно станеться, всі в це вірили. Це держало всіх при житті. І це був єдиний рагунком для нас усіх, особливо і національно. Довше витримати натиску умов в більшовицькому режимі не було вже можна. До безліччя між діями памування «євреї» над християнськими, європейськими, українськими народами. Була УСРР, але незабаром і ми би і сьвідомі деякі завдання, що їх не сповняли жиди (м. ін. пр. воювати за них).

Соціальний і національний вилік переходив уже всьвід межі. Хто міг, утікав на захід, хоч 1941 році втекти туди, вже було дуже трудно. НКВД своїми шпигунами проникало усе наше життя-буття, сімейного не виключючи.

Деякі «гарички», що виявилася була в нас ще 1939 і 1940 року внаслідок об'єднання майже всієї української території, в 1941-ому році остигла зовсім. Ми зрозуміли, що чим більше повне об'єднання всієї нашої території в СССР, тим гірше для нас, бо ж це було об'єднанням для повного винищення Московською і жидками всього, що українське.

При житті держало нас не тільки особисте щастя (припадок),

але і загально-народна в жахливому нещастю при нець.

Большевики аганяли лю до часу на пропаганді з побєдних спеців з Москви: хали цих доповідей і доноси в них і найдрібніші прога Німеччини. А ми вперед в цих доповідях зовсім. Аж у березні 1941 таких доповідей іспещіше питання були звернені на стичну агітацію «в бурні світі», а в Німеччині (Тельман). У квітні і в три р. настає марш у больш пропавшій поважний, німецький зворот. Ми зн це значить. Ми змали, ш слово доповідача — це в ВКП(б). Ми радий в ду відчували, що настає хви валу большевицької Москві.

Справді — у червні 19 хвилина настала! Це були слівши хвилина минуло Ціла Україна побулася завдяки героїчній перемценьких Збройних Сил пі дом Фірера Адольфа Гітл шевицької «влади» і зажи життям у нових умовах.

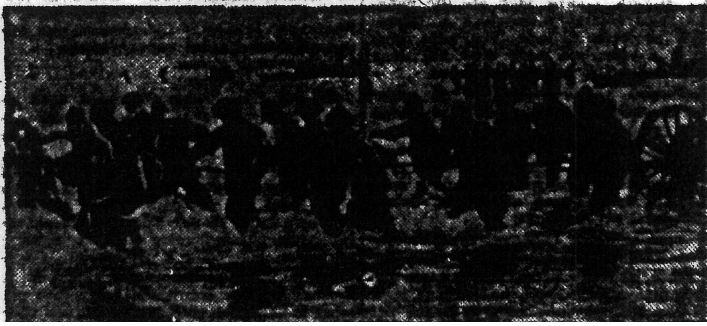
Від цієї хвиляни ми в шо нікто не винищує українського народу, не винищує стематично жидо-більшовицької хвиляни наш народ зміг відіткнути і приготу важної ролі в Новій Евро

Якщо хто думав постає легкодушно і за ворожості, забув, що дійсність тверда, що П сьвідомі форми ним «я», з чималими з кінці — що не тільки але і 1942 рік війни, ще і війни.

1941 рік — рік великих держав осі і рік провалу визму на наших землях.

Вірно, що й остаточно на перемога держав Анти ніського Пакту, буде ще також нашою, українськимого, буде ще більшим леним також нашого

Висадка японців на сушу

м облігується торго-
в столиці України —
державні крамниці для
сілсько-господарських
ціл. Працівники системи
всі свої здібності на
вну погодити в місті
потреб населення.
істі в ддл торгівлі за-
боронно, город, кар-
Зонм відпускаються на-
товідною нормою. Ве-
лава підготовка до ви-
вних місяці буде завезе-
ртонад, велику кількість
моркви.

ького харчування пов-
орнув свою діяльність.
сі Італії, ресторани й
іано всіх працівників,
айно. Коротко сказати,
базу для відкриття ши-
лень, ресторанів, кафе,
працює кілька Італієць,
дні будуть відкриті й

м не припиняться ро-
ві ТЕЦ-у та КРЕС-у.
ктровні, що обслугову-
ки Київ, але і всі під-
приміські райони та
Вони даватимуть що-
кіловат-години електро-
(У. С.).

ШКОЛА

Швейцарія, як назива-
жривницю, що віддалена
і Кр... нця, в б. наєтку
я с... дия рільничо-ліс-
ї парк, по-магнатський
одарські будинки — це
від школи.

оку розпочала свою на-
е в зв'язку з припинен-
їх школах, припинила й
ї. Однак п. Гебітскомі-
29 листопада дозволив
вчання, а від 10 грудня
цілком нормально. Л с-
ьного Комісаріату Во-
відокремлює цілковито
школи, який переймає
їх, надаючи навіть слу-
ним, крашом) стипендії,
и буде згодом перетво-
їсну школу. Наука в ліс-
ї, і по зак'иченні її та
рактики можна мабути

га середня школа для
пекучою потребою, як-
увагу сильну недостачу
лісників, а українців

школа має дуже багато
ий, хемічний, ботаніч-
геологічний та спеціаль-
ісівничий. Велика кіль-
их приладів, багата фа-
(400) чижок на різних
тип традиції зможе
навчання в школі, а
ня директора школи за-
рмально працює.

одь в вечірних середніх
рільничих, матиме мож-
лихове знання й корисно
будови народнього го-
ише Волинці але й з'яві-

ЗАКЛИК РАЙХСКОМІСАРА УКРАЇНИ ДО НАСЕЛЕННЯ

Фірер Адольф Гітлер призначив мене
Райхскомісаром для України. З його до-
ручення я управляю Вашою областю.

Німецькі воєнки виборали Вам свободу
і знищили большевизм.

Советська сила агнула і не може ніко-
ди вернутися.

Тепер настає новий час для Вашого
краю. За це тисячі німецьких воєнків від-
дали свою кров і життя.

Противник був сильний, але в завзятії
боротьбі його знищено. Однак єйна ще
не скінчена; вона йде далше проти Ан-
глії. Англія є також Вашим ворогом, як
є вона ворогом усіх європейських народів.

Цю війну накинута Європі Англія!
Вона є союзницею большевизму! Ан-
глія мусить бути побита, тому, що мир і
добробут можуть завітати лише тоді, ко-
ди буде здобута перемога над Англією.

Вашу подяку Німеччині й Ваш причинок
у боротьбі проти Англії складить своєю
працею. Перш за все найбільше значіння
має праця на землі.

Хто обробляє рілля і працює, тим са-
мим бореться за новий час добробуту й
миру, який настає для Вас після пере-
моги.

Тепер ще важкий час. Населення цього
краю перетерпело в минулому дуже бага-
то горя. Я переконаний, що Ви й на цей
раз видержите іспит цього тяжкого часу.

Працею й чином Ви виявите свою по-
дяку за звільнення німецькими воєнками.

Пильністю й невтомною працею Ви до-
поможете зробити Європу сильною та

причмитесь до Вашого власного добро-
буту. Так допоможете побити Англію.

Не балакки й розговори можуть тепер
помогти, але тільки готовість кожного
зокрема віддати до розпорядимости всі
свої сили. Для неробів і пльоткарів нема
тепер місця. Всі сили краю належать бо-
ротьбі проти ворогів людства, добробуту
й щастя!

Оціюватиму кожного лише по цьому,
в якій мірі він д'ловито допомагає від-
будові цього краю. Кожний з Вас матиме
змогу жити в своїй вірі й поглядах і бу-
ти щасливим.

Лише пильністю і працею, найвищою
продукцією й чином, найкращою управою
рляї, зразковою годівлею поголів'я Ва-
шої худоби докажете свою волю до бу-
дови нового, щасливого часу.

Закликаю Вас усіх підпорядкуватися
в кожному випадку моїм розпоряджен-
ням, а також розпорядженням німецьких
Генералкомісарів і Гебітскомісарів. Хто
протиставитиметься волі німецького про-
воду, хто ставитиме опр' відбудові краї-
ни, того постигне невимолима суворість
закону. Каратимемо кожного ледаря й
порушника спокою.

Хто ж виконує свій обов'язок, той бу-
де причасником благодаті й добробуту
нового правління.

Хай ніхто не відстає, кожний хай дасть
все, що може зі своєї постійної готовости
допомогти і своїй праці. Тоді ми спільно
переможемо важкий час.

ЕРІХ КОХ,
Райхскомісар для України.

Волинський музей у Луцьку

В малому, непомітному будинку при
вул. Лесі Українки 31 знаходиться Во-
линський Музей. Врешт, викликане
новітнім виглядом музею зникає, коли
переступаєте його порог. В невеликих,
але привітних кімнатах музею містяться
великі скарби. Вперше кидаються в вічі
прекрасні ентомологічні колекції (місцеві
й екзотика). Однак поза тим відділ
рроди музею бідніший від інших відділів.
Значно більше матеріялу мають відділи
археологічний та історично-мистецький.
Археологічні експонати уявляють тим-
більшу цінність, що це все майже виключно
місцевий матеріял, який дає прекрасну
картину життя людини на Волині вже
приблизно від 5.000 лт до Р. Хр.

Світанок нашої історії репрезентує
слов'янська кераміка IX—X ст., жорна,
підставка для муки, знайдена на Гнидові
в Луцьку і декілька інших експонатів.
Історично-мистецький в ддл музею дуже
багатий. Цікаві експонати з княжої доби:
вістря до стрія і до списів, бойова соки-
ра, меч XIII—XIV ст., різні жіночі при-
краси, предмети побуту, боярська печат-
ка XIV ст. Найцікавіша пам'ятка з кня-
жої доби — дво глиняної посудини X—XI
ст. в тризубом.

З пізніших часів, починаючи від XV ст.,
музей має цікаві керамічні вироби, зброю,
меблі, документи, західно-європейські
стародруки (кілька навіть з кіни XV ст.),
рукописні церковно-слов'янські книжки,
церковні і костельні образи, предмети по-
буту та багато ще інших дрібних речей.
Варто згадати, що музей має також
вельми цінні монети каролів і польських

графів, в якому переважають наші на-
родні волинські вишивки й великодні пи-
санки.

Багаті надзвичайно фонди музею, але,
на превеликий жаль, мале приміщення
музею не дає можливості експонувати
весь ц'кавий матеріял.

У відділі рукописів музею зберігають-
ся старі документи й акти, а також тре-
ти новіших рукописів. Серед них варто
згадати два зшитки з українськими на-
родними піснями, записаними в одному —
Лесею Українкою, а в другому — Лесею
Українкою та її сестрою Ольгою в селян-
сіл Колодязного б'ля Ковал, Уховецька,
Чекна, Жабокриці, Миронілля на Зв'я-
гельщині та чотири листи Лесі Українки
з 1901 року. З наших визвольних змагань
збереглося кілька папок з актами Україн-
ської Військової Ради в 'Острозі з 1917—
1918 рр. Цікаво, що про існування цих
актів не знали нічого большевики. Схо-
дині одним з працівників музею, вони
спокійно пролежали два роки й завдяки
тому збереглися.

Загальне вражіння від музею гарне.
Лише відчувається ще деяка хаотичність
у розміщенні експонатів. Пояснюється це
насамперед браком місця. Недопустимо,
наприклад, щоб цінна бібліотека музею
знаходилась у сутеринах. Міська Управа
в Луцьку, яка мусить гордитися, що в її
місті знаходиться такий музей, повинна
зі свого боку допомогти знайти для му-
зею нове, краще, більш репрезентативне
приміщення. З другого боку українське
громадянство повинно масово відвідува-

Село Тараднів
ним заможним
льці. В селі бу
кооператива, тов
ване після люти
пасляє табуни
бірної рогації
овець, бегліч с
птиці. З приход
ких тиранів на
України, катаст
жіння, злидні і
тика „мудрих“
зацією та лків
дить до того, і
не залишилось
міг заколоти п
ався вже госп
дарма казав се.
років советів, і
ся, коли пбач
подумають, що

В большевиц
вали в достати
лон і різні пар
варів широкого
пляртації цукр
га, не можна б
кру. Про оселе
навіть на смак.
українську мо
планомірна рус
ський змінював
спантеличувало
базі українсько
селі большеви
Але що це бул
чесьмі вчителі ус
надійний елеме
чалась молодь,
десями класов
та іншими мотл
було під ведик
із шкіл сусідн
вчителів на зал
ваторія? — ві
тують консерви
новані, розбеш
ляр, що кійчив
розв'язати про
диво, бо добр
відведена була
дисциплін та б
сталінської сви

Тепер, коли ч
жї України, в н
че входить в н
мають щоденн
сновано недавн
сом своєї діяль
Гінці. С.-г. това
погано: вже кі
днів більше 115
че вступають в
ляють велику з
боти. С.-г. това
дницю, де прод
вату, тютюн, фі
же пишанься і
ту: машини, пауз

Непомітно в
світньої роботи
цього є: інтеліг
кість. Пера вже